

Naalakkersuisut kingusinnerpaamik UPA 2013-imi toqusimasunut atatillugu pisortat akiliutigisartagaat pillugu Inatsisartunut nassuiaammik saqqummiusseqqullugit Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut. Nassuiaasiormi siunnersuutip tulluittuni nassuiaataani immikkoortoq 1-imit 7-imut allanneqartut qissimagaarneqassapput:

(Inatsisartunut ilaasortaq Ruth Heilmann, Siumut)

Akissuteqaat

(Ilaqutariinnermut, Kultureqarnermut, Ilageeqarnermut Naligiissitaanermullu Naalakkersuisoq)

Siullermeerneqarnera

Toqusoqarsimatillugu pisortat akiliisarnerannut nassuiaatip suliarineqarnera pillugu siunnersuummut qujanaq.

Aallarniutigalugu oqaatigineqassaaq toqusoqarsimatillugu aningaasartuutitut ileqqaarnissap qulakkeernissaa aallaaviatigut inuup nammineq akisussaaffigimmagu. Taamaattorli oqaatigineqassaaq ilisinnermut atatillugu oqaluffimmi aningaasartuutigineqartut ilagiinnit isumagineqartarmata, taakkununga ilaallutik ilisisoqarnerani naalagiarneq, ilerrup assanneqarnera, oqaluffiup kusassarneqarnera il.il.

Toqusup piinik aningaasartuutit akilernissaannut nalornisoqarpat peruserineqartoq malillugu illerfiup assartorneranut ilisinnermullu aningaasartuutit kommunimit akilerneqartussaapput. Tamatuma kingorna aningaasat tunniunneqartut akiliisitsiniartarnermut oqartussaasut aamma toqusunut, avittunut akiliisinnaajunnaartunullu sulianut eqqartuussivik aqqutigalugit toqusup pigisaasa naatsorsorneranni akiligassanngortinneqassapput.

Siusinaartumik pensionisiallit imaluunniit utoqqalinersiallit toqunerannut atatillugu aappaasooq inooqataasorluunniit qimagaasooq aappaasup toqusup siusinaartumik pensionisiaanik qaammatip toquffiusup naanerata kingornatigut qaammatini marlunni tigusaqartarpoq. Aningaasat taakku ilaatigut aningaasartuutitut ilisinnermut imaluunniit toqusup illerfianik angallassinermut atasunut atorneqartarsinnaapput.

Pisortanit ikiorsiissutit pillugit Inatsisartut peqqussutaat malillugu kommunalbestyrelsi toqusup illerfiata angerlaanneqarneranut ikiorsiisinnaavoq. Ikiorsiisoqarsinnaavoq inuk Kalaallit Nunaanni illoqarfiup nunaqarfiulluunniit inuup kingullermik najugaqarfigisimasaata avataani toqusimappat, tassa taassuma pigisat qimatai ilaqutariilluunniit aningaasartuutitut akiliisinnaangippata aamma toqusup peqqussummut piumasqaataasut naammassisimappagit.

Inuit peqqinnissaqarfimmiitillutik toqusut napparsimasunik paasinnittarnermut ilaatinneqanngillat. Taamaammat peqqinnissamut inatsisit atuuttut napparsimasunik toqusunik illoqarfinnut angerlarsimaffiitut imaluunniit qimagaasut ilisaaffigeqqullugit kissaatigisaannut angallassinermut atatillugu aningaasartuutit matussusiinissamut inatsitigut tunngavissiinngillat. Taamaattoq peqqinnissaqarfik aalajangersimasumik periaaseqarluni qimagaasunut/ kingornussisussanut aningaasanik akiliuteqartarpoq ilaasunut ineqanngitsunut billetip nalinginnaasup akiisut amerlassusilinnik, tassa napparsimasooq

angerlarsimaffimmi avataani Kalaallit Nunaanni peqqinnissaqarfiup aallartitaanik akiligaanillu katsorsarneqartilluni toquppat, tamanna pissalluni taamaaliortoqarnissaanik qinnuteqartoqarneratigut. Peqqinnissaqarfik toqusumik angalaqataanermut atatillugu ilaquataasup angalaneranut akiliisimappat, angalaqataasup uterluni angalanini akilertissavaa. Peqqinnissaqarfik illoqarfigisamik avataanni toqusunut angalaqataajunnartunullu maannakkut naatsorsuusiaqanngilaq. Oqaatigineqassaarli tamakku amearliartorsimassaganartut immikkut katsorsaasernerit periarfissallumi annertusiartortillugit.

Inuit ilinniariartorlutik Danmarkiliartut aamma ilinniagaqarnersiuteqarnermut malittarisassanut ilaasut sillimmasigaasarpud taamaalilluni ingerlaannartumik ajutoornissamut sillimmasiisoqartarluni pisortanit akilerneqartumik.

Aallaavigissagaanni ilisaanerup akissaqartinneqarnissaata qulakkeerneqarsimanissaa inummut namminermt tunngassuteqartoq oqaatigineqarsinnaavoq aaqquissuussinerpaaloqarmat periarfissaqarlunilu innuttaasut atorsinnaasaannik.

Illerfissarsiutileqatigiit peqatigiiffiannut ilaasortanngortoqarsinnaavoq. Ilaasorta q toquppat illerfimmud, sanningasumut ilisinermullu aningaasartuutit peqatigiiffimmit akilerneqartarput.

Sillimmasiisarnermut tunngatillugu ajoqusernissamut sillimmasiisoqarsinnaavoq toqunissaq ilanngullugu. Sillimmaserneqarsimasoq ajoqusernikkut toquppat toqunissamut aningaasartai toqusup qimataanut akiliutigineqassappud. Toqunissamut aningaasat taamaallaat akiliutigineqartarput toquneq ajoqusernemi pissuteqartillugu.

Inuk Kalaallit Nunaata avataanut angalasussanngorpat, inuk angalanermut sillimmasiinissamut periarfissaqarpoq. Sillimmasiisoq ajoqusernerup kingunerisaanik toquppat angalanermut sillimmasiissut atuutissaaq. Sillimmasiissutip aningaasartai aappaasumut allamulluunniit kingornussisussaataitaasumut akiliutigineqassappud aningaasanit taakkuninnga illerfiup angerlaanneqarneranut ilisinermullu aningaasartuutit akilerneqarsinnaassallutik.

Tamat oqallinneranni Kalaallit Nunaanni toqusunik ikuallaasarfeqalersinnaaneq oqallisigineqartarpoq. Tamatumunnga atatillugu arlalinnik eqqarsaatersortoqarsinnaavoq, kisiannilu annertunerusunik misissuisoqarnissaa pisariaqassalluni.

Pisortat aningaasartuutigisartagaat ataatsimut takussutissartaqanngillat. Aningaasartuutit ilaat kommuninit akilerneqartarput taakku aningaasartuutigisartakkatik immikkut naatsorsuuteqartinngilaat. Pisortat sullissivii assigiinngitsut tamarmik maannakkut immikkut aningaasartuuteqartarput suliassaqarfimmik iluini namminneq akilertakkaminnik.

Toqusunik angallassisarnermut, toqusumut ilaquataasut akiliunneqarlutik angalasarnerinut kiisalu ilisinermut aningaasartuutininut tunngasut Kalaallit Nunaanni innuttaasunut tamanut atuuttunik ataatsimut malittarisassaliunneqarnerat annertooujussuussaaq. Naatsorsuutigisariaqarpoq ataatsimoortunik malittarisassaliornikkut peqqinnissaqarfik, eqqartuussiveqarneq, isumaginninnermut tunngasut allaallumi sulinermi inatsiseqartitsinermt tunngasut attorneqartariaqarnissaat. Ataatsimoortunik malittarisassaliorneq taamaammat pisariusorujussuussaaq, tassami oqartussaasuni ataasiakkaani pissutsit immikkut ittut immikkut sianiginiarneqartariaqassammata.

Naalackersuisut naliliippud toqusoqarneranut tunngatillugu pissutsinik malittarisassaartitsinermt aamma toqusunik ikuallaasarfeqalersinnaanermut tunngasut misissorneqarnissaat pissusissamisuussaaq. Pissutsit assigiinngitsorpassuit misissorneqartussaassammata misissuineq piffissartornartorujussuussammata nassuiaatissaaq 2013-imi upernaakkut ataatsimiinnissamut piareerneqarsinnaassanngilaq. Nassuiaatissaaq

Naalakkersuisut sulineranni pingaartinneqassaaq aallarnisaataasumillu misissuinerit sapinngisamik piaartumik aallartinneqassapput.

Naalakkersuisut innuttaasunut sammisitamik malittarisassat atuuttut tamakkunungalu tunngassuteqartuni ilitersuisoqarsinnaanersoq misissorniarpaat. Taamaaliortoqarsinnaassaaq Sullissivik suleqatigalugu taamatummi ilitersuutit innuttaasunut qinerlerfissiami inissisimasariaqarmata.

Taamatut oqaaseqarlutik Naalakkersuisut inassutigissavaat siunnersuut akuersissutigineqassasoq.